

17 / 18

AARHUS
SYMFONI
ORKESTER

MØD OS!

Mød musikerne
efter koncerten

Kl. 20.40 (cirka)
i foyeren ved
Symfonisk Sal

14.-15. SEPTEMBER 2017 KL. 19.30
SYMFONISK SAL • MUSIKHUSET

16. SEPTEMBER 2017 KL. 15.00
MUSIKTEATRET HOLSTEBRO



MOZART & BEETHOVEN

Enkelhed og overflod

PROGRAM

WOLFGANG AMADEUS MOZART (1756-1791)

Ch'io mi scordi di te? - Non temer (1786)

10 MIN

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770-1827)

Ah! Perfido (1796)

13 MIN

LUDWIG VAN BEETHOVEN (1770-1827)

Symfoni nr. 7 (1812)

35 MIN

- 1 Poco sostenuto - Vivace
- 2 Allegretto (A-mol)
- 3 Presto - Assai meno presto (F-dur)
- 4 Allegro con brio

VARIGHED CA. 57 MIN

MEDVIRKENDE

Eun Sun Kim
DIRIGENT

Guanqun Yu
SOPRAN



DESIGN & LAYOUT Jes Vang

Ukendt kunster: Kimono med myriade af flyvende traner (1910-1930)

OM VÆRKERNE

Enkelhed og overflod

AF CHRISTINA BLANGSTRUP DAHL

Til denne koncert kan man med egne ører høre, hvordan musikkens veje krydser og udvikler sig – og hvordan komponister bliver inspireret af hinanden.

Vi lægger ud med to operaer. Sådan kan det i hvert fald godt føles; en god koncertarie er en hel verden i sig selv, og i aftenens to arier kommer vi hele følelsesregistret igennem.

Mozart *Ch'io mi scordi te? - Non temer, K.505*

Aftenens første værk er af Mozart. Han arrangerede "Ch'io mi scordi di te" til en af samtidens største stjerner, Nancy Storace, som han var en stor beundrer af. Oprindeligt havde han skrevet arien til en opførelse af operaen *Idomeneo*, men Mozart plukkede den ud og arrangerede den til Nancy Storaces afskedskoncert. Derfor er stykket halvt arie, halvt klaverkoncert: Den blev skrevet til en brilliant sanger – og til Mozart selv! Komponisten spillede nemlig selv klaverstemmen ved Storaces koncert, og i hans private arkiv står der noteret "Til frk. Storace og mig" ud for værket. Resultatet af denne rollebesætning er både en sopranstemme og en klaver-

stemme, som er præcis så virtuose, som man kan forestille sig på den baggrund.

Arien starter med et recitativ, hvor den forsmåede synger "Du beder mig om at glemme dig - Men jeg ville dø af sorg!" Derefter starter selve arien, hvor sopranen synger om det umulige i at glemme elskeren: "Frygt ikke, min elskede – mit hjerte vil altid være dit!"

Beethoven *Ah! Perfido, Op. 65*

Mozart og Beethoven var samtidige, og det kan høres i aftenens første værk af Beethoven. "Ah! Perfido" er skrevet af en 26-årig Beethoven, hvis største idol var Mozart. Og de musikalske forbindelser stopper ikke her; denne koncertarie er skrevet til sopranen Josefa Dušek, som også Mozart skrev flere af sine egne store koncertarier til. Musikmiljøet var småt på dette tidspunkt; til gengæld var resultaterne store.

"Ah! Perfido" er en dramatisk og afvekslende arie, som kræver både stemme og udtryksfuldhed af sin solist – den er med andre ord hundesvær at synge. Beethoven selv mente, at arien gjorde sig bedre på et teater end i kon-

certsalen, og han lagde stor vægt på at understrege, at værket har brug for et bagtæppe eller lignende ”teatralske” virkemidler for at opnå sin fulde effekt. I aften overlader vi det dog til publikums fantasi at forestille sig et fint bagtæppe i Symfonisk Sal.

Arien skildrer den besvegne kvindes blandede følelser: Sangeren lægger ud med rasende at nedkalde hævnen over den utro elsker, der har forladt hende: ”Din utro løgner! Forlader du mig?” – kun for at bønfalde hævn guderne om alligevel at skåne ham, fordi hun ville dø for ham. Her i midterdelen kan man for alvor høre indflydelsen fra Mozart. Sopranen slutter af med at spørge, hvordan han kan behandle en, der elsker ham så højt, så grusomt. Vi kommer således hele følelsesregistret igennem i denne arie, og det er let at forstå, hvorfor mange sangere elsker at få lejlighed til at synge den.

Beethoven *Symfoni nr. 7, Op. 92*

Beethovens 7. symfoni er en af de ”store” symfonier – af flere grunde. Den er temmelig mageløs i sig selv, men den viser også, at den klassiske musik for alvor er ved at forandre sig på dette tidspunkt – og det er i høj grad Beethovens fortjeneste. Skulle man nogensinde få lyst til at spille Beethovens 1. og 9. symfoni lige efter hinanden, så vil man opleve at starte i den nettede, dannede wienerklassik à la Mozart og ende i den voldsomme, medrivende

romantik. Faktisk lidt ligesom vi gør til denne koncert. Så stor er udviklingen i denne ene komponists værk – og han trækker hele musikhistorien med sig.

Der er knap 20 år mellem ”Ah! Perfido” og Beethovens 7. symfoni. I mellemtiden er komponisten for alvor trådt ud af Mozarts skygge og er helt sin egen. I den syvende symfoni demonstrerer Beethoven overlegent og med fuldendt afmåltthed, hvor uendelig meget man kan få ud af uendelig lidt. I hvert fald, hvis man hedder Beethoven.

Det bliver allerede tydeligt i første sats, der begynder med en fire minutter lang indledning, der mest bevæger sig omkring en enkelt tone. Det gør overledningen til hovedtemaet også – faktisk består den af hele 61 gentagelser af tonen E. Og ja, hovedtemaet er også meget enkelt, centreret omkring tre toner. Alligevel er det noget af den mest medrivende musik, man kan forestille sig. Temaet er opløftende og optimistisk, og satsen emmer af spilbarhed, musikalitet og en smittende livsglæde, som giver lyst til at nynne musikken længe efter at den er slut (også selvom man så tager sig selv i at gå rundt og nynne en enkelt tone...).

I anden sats viser Beethoven for alvor sit musikalske mesterværk. Her er musikken endnu enklere, det ene tema centreret omkring en trinvis bevægelse, som bliver suppleret af det billedsmukke andet tema (første gang præsenteret af celloerne). Satsen starter

svagt, og udvikler sig herefter i et langt crescendo, som bygger spændingen op og op – indtil den når klimaks, hvor de to temaer forener sig. Man skulle ikke tro, at det virkede, men det gør det i Beethovens hænder. Derefter skaber klarinetterne afveksling, før vi vender tilbage til de to hovedtemaer. Denne sats er for øvrigt også brugt i filmens verden. Et af de ypperste eksempler på, hvordan film og musik mødes allerbedst er den centrale scene i ”Kongens store tale”, hvor den på fuldendt vis illustrerer den nytiltrådte konges kamp med sin egen (og nationens) måske vigtigste tale.

Tredje sats er der til gengæld gang i helt fra starten. Før Beethoven var tredje sats en net lille dansesats, men i hans hænder udvikler den sig efterhånden til en scherzo. Scherzo betyder ”spøg” – og det muntre og legende er tydeligt i denne sats. Satsen er også dramatisk, og lige netop scherzoen er faktisk en af de satser, hvor musikhistoriens udvikling er tydeligst – fra klassikkens sjov og ballade frem mod romantikkens blodige alvor – en udvikling, der ikke mindst sker takket være Beethoven.

Sidste sats ligger endnu længere fra de to første satsers enkelhed. Det synes de fleste musikere godt om – men der er undtagelser. Eksempelvis mente Sir Thomas Beecham, at satsen lyder som ”en samling yakokser, der hopper rundt”. Det har næppe været Beethovens hensigt at illustrere den tibetanske fauna, men sandt er det, at her

sker meget: Det kræver både smidige strygerfingre og en koldblodig dirigent at komme helskindet igennem satsen. Hører man godt efter, er det imidlertid (masser af) mening i galskaben, for faktisk ligger der ganske enkle temaer under de mange skalaer.

Symfonien blev en omgående succes – eksempelvis måtte orkestret gentage anden sats ved uropførelsen. Beethoven dirigerede for øvrigt selv uropførelsen af symfonien, og han levede sig til fulde ind i værkets voldsomhed. Louis Spohr fortæller: ”Han flåede sine arme fra hinanden, da der kom et *sforzando*... ved begyndelsen af et *forte* sprang han i vejret.”

Der er skrevet rigtig meget om Beethovens 7. symfoni; det lader til at være en af den slags symfonier, som lytteren bliver så optaget af, at det må udtrykkes i ord. Men faktisk er symfonien også et af den slags værker, som man ikke behøver at læse et eneste ord om for at forstå, hvor godt et værk, det er. Så umiddelbar er musikken og dens utæmmelige vitalitet.

Rigtig god fornøjelse.



Eun Sun Kim DIRIGENT

Kvindelige dirigenter er der ikke særlig mange af i Europa – og det samme kan siges om asiatiske dirigenter. Eun Sun Kim er begge dele – og så er hun en dirigent med stor kærlighed til operaen. Faktisk er det operaen, som for alvor satte hendes karriere i gang. Efter at have studeret komposition og direktion i Seoul i hjemlandet Korea og i Stuttgart deltog hun i 2008 i en konkurrence, som netop fokuserede på operadirektion – og hun vandt den. Førsteprisen i International Jesús López Cobos Opera Conducting Competition førte til et job som assisterende dirigent på Teatro Real i Madrid, og i 2010 debuterede hun i Auditorio Nacional i Madrid med Orquesta Sinfónica de Madrid og dirigerede Rossinis *Vejen til Reims* på Teatro Royal. Hun fik også sin debut på Oper Graz med Puccinis *La Bohème*, hvilket medførte, at hun straks blev inviteret til at dirigere en koncert samme sted et par uger senere.

Hun fortsatte med at assistere dirigenter som Kirill Petrenko, Bertrand de Billy og Simone Young, og i 2011 vendte hun tilbage til Stuttgart for at dirigere Wagners *Das Liebesverbot*. I det hele taget står Eun Sun Kims karriere fortsat i operaens tegn: I 2012 debuterede

hun på Wiener Volksoper, hvor hun dirigerede *Carmen*, og senere samme år fik hun for alvor sit internationale gennembrud, da hun dirigerede *La Bohème* på Oper Frankfurt.

Siden da har hun blandt meget andet dirigeret *Flagermusen* på English National Opera i London og Wiener Volksoper, *La Traviata* på Wiener Volksoper og på Opéra de Marseille, *Czardasfyrstinden* og *La Bohème* på Oper Frankfurt og *Tosca* på Macerata Opera Festival.

I de senere år har hun også dirigeret i Skandinavien: *Madama Butterfly* og *Barberen i Sevilla* på Den Kongelige Opera i Stockholm og *Carmen* på Den Norske Opera – ved siden af koncerter med Göteborgs Symfoniker, Norrköpings Symfoniorkester og det norske radiosymfoniorkester Kringkastningsorkestret.

I resten af Europa har man også for alvor fået øjnene op for den unge dirigent, og de sidste to år har hun blandt andet dirigeret på Staatsoper Berlin (*Maskeballet*), Semperoper Dresden (*La Bohème*) og Oper Köln (*Lucia di Lammermoor*).



Guanqun Yu SOPRAN

Guanqun Yu er født og uddannet i Kina og sang allerede de store roller som Pamina i *Tryllefløjten* og Gilda i *Rigoletto* på konservatorierne i Shandong og Shanghai. Siden 2008 har hun sunget i Europa, først på Teatro Comunale di Bologna, og hun debuterede i Honeggers *Jeanne d'Arc* på Musikverein Wien i 2010. Men som for så mange andre unge sangere var det gennem konkurrencer, hun for alvor blev kendt: Hun vandt Belvedere sangkonkurrencen i 2010, og i 2012 var hun pristager ved Placido Domingos Operalia-konkurrence. Efter Operalia-konkurrencen sang hun efter Placido Domingos ønske Lucrezia i Verdis *I due Foscari* ved Palau de les Arts Valencia sammen med ham.

Guanqun Yu har sunget på nogle af verdens største scener; i 2012 debuterede hun på Metropolitan Opera i New York med en meget rost præstation som Leonora i *Trubaduren*. Samme år sang hun Desdemona i *Otello* i Valencia under Zubin Metha. Det var for øvrigt den samme rolle, som gav hende debut på Deutsche Oper i Berlin, da hun

sprang ind i sidste øjeblik. I 2013 debuterede hun som grevinde Almaviva i *Figaros Bryllup* på National Centre for the Performing Arts i Beijing og som Anna i *Nabucco* (igen sammen med Placido Domingo), og sang igen på Metropolitan Opera som Fiordiligi i *Così fan tutte*. De efterfølgende år har budt på et travlt program over hele verden, blandt andet i operahusene i Los Angeles, Köln, Klagenfurt, Frankfurt, Dresden, Berlin, Zürich, Marseille, Hamburg og München, og ved Bregenz Festspiele. Rollerne er mange, men hun har for eksempel sunget Liù i *Turandot*, Donna Anna i *Don Giovanni* og Micaela i *Carmen*.

Når hun har sunget i Aarhus skal hun videre til Metropolitan Opera i New York, hvor hun skal synge Liù i *Turandot* indtil april næste år, hvorefter hun skal synge grevinde Almaviva i *Figaros Bryllup* på Wiener Staatsoper. Hvis man gerne vil høre hende på DVD kan man opleve hende som Lina i *Stiffelio* i en indspilning på Teatro Regio di Parma.

KONCERTBESÆTNING

VIOLIN I

Anne-Claire Gorenstein,
gæstekoncertmester
Ian van Rensburg
Tue Lautrup
Thea Clemson Andersen
Todd Cadieux
AnnMari Nielsen
Hanne Holt Nielsen
Matthias von Niessen
Laura Simonsen
Matthias Gahl
Peter Clemson-Steensgaard,
kontrakt
Tom Eisner, assistent

VIOLIN II

Birgitte Bærentzen Pihl
Arnold Baker
Jens Astrup
Erik Søndergaard Jensen
Charlotte Hald Lauridsen
Vibeke Lund Nielsen
Pernille Jönsson Nüchel
Iulian Turicianu, kontrakt
Karoliina Koivisto, assistent
Leevi Nielson, assistent

BRATSCH

Luminita Marin-Christensen
Nikolaj Lind Pedersen

Lars Kvist
Morten Møller

Eva Paulin
Lise Pehrson
Aticó Razera
Mikkel Schreiber Thomsen,
assistent

CELLO

Eugene Hye-Knudsen
Brian Friisholm
Jens Lund Madsen
Chiao-Hui Hwang
Fang-Yu Liang
Ananna Lützhøft

KONTRABAS

David McIlfratrick
Christian Jørgensen
Poul Erik Jørgensen
Frank Christensen

FLØJTE

Toril Vik
Ann Sophie Rønne Andersen,
kontrakt

OBO

Oliver Nordahl
Jenny Sjöberg, kontrakt

KLARINET

Mathias Kjølner
Kristian Flagstad

FAGOT

Eric Beselin
Anna Moe, kontrakt

HORN

Flemming Aksnes
Lisa Maria Cooper
Carsten Adrian
Klaus Gottlieb

TROMPET

Kim Hansen
Martin Schuster

PAUKER

Jes Jensen

KLAVER

David Strong, assistent

Med forbehold for ændringer



“FANTASTISK”
KULTURBUNKEREN

“GRIBENDE GOD FAMILIEFORTÆLLING”
KRISTELIGT DAGBLAD

“INDSIGTSFULD, STÆRK OG RØRENDE”
BERLINGSKE TIDENDE

AF FOLKENE BAG
ONCE WERE WARRIORS

PATRIARKEN

Læs alt om Aarhus som europæisk kulturhovedstad på jp.dk

Jyllands-Posten følger Aarhus som europæisk kulturhovedstad på tætteste hold, og på jp.dk/aarhus2017 finder du både anmeldelser, reportager, kommentarer og video samt en fuld kalenderfunktion med beskrivelser af de mange spændende arrangementer, der er en del af Aarhus 2017.





DEN DANSKE STRYGEKVARTET

BEETHOVEN | BARTOK | NORDISK FOLKEMUSIK

SØNDAG 1. OKT. 2017 KL. 15.00 VÆRKET



WWW.MUSIKBRAGE.DK



KLASSISK
Angela Gheorghiu

Recital med den rumænske verdensstjerne
og pianisten Alexandru Petrovici

4. NOV

BILLETSALG: TLF. 8940 4040 · MUSIKHUSETAARHUS.DK
RESTAURANT-BESTILLING: JOHANR.DK · TLF. 2230 0092

**musikhuset
aarhus**

MARTHINSEN | 28.-29. SEP
EVOLUTION!

Med inspiration fra Haydns *Skabelsen* har komponist Niels Marthinsen sat musik til Pia Juuls tekst om livets store spørgsmål.

BRITTEN & BRUCKNER | 5.-6. OKT
KÆMPEN OG HANS DATTER

Den finske dirigentlegende Leif Segerstam gæster Aarhus Symfoniorkester. Med sig har han datteren på cello og to livskraftige symfonier.

VIVALDI & HÄNDEL | 12.-13. OKT
I NATURENS VOLD

Sol, regn, rusk og råkulden udødeliggjort i toner bryder de indre luftlag, og der vugges henrykt på livets flod.

GADE & NIELSEN | 26.-27. OKT
EFTERKLANGE AF OSSIAN

Den danske musiks ukronede konger inviterer på smagfuld kur i anledning af Niels W. Gades 200-års fødselsdag.

MUSIKHUSET AARHUS
SYMFONISK SAL
100-330 KR

SEP-OKT 2017

17 / 18
AARHUS
SYMFONI
ORKESTER



AARHUSSYMFONI.DK